

תורה אור המבואר

מאמרים
על פרשיות התורה ומועדי השנה

מלוקטים מספרי
תורה אור ולקוטי תורה

ד"ה וילקט יוסף את כל הכסף
האהבת ה' שישנה בכל ישראל מיוסף הצדיק

מחולק לסעיפים עם פיסוק מלא,
בהוספת ביאורים, פיענוחים, הערות וציונים

פרשת ויגש

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבעה לבריאה

©
כל הזכויות שמורות
למערכת ליקוטי תורה המבואר

הרב לוי געלב

עורך ראשי

הרב משה גורארי' - הרב חיים זקס
הרב משה לינק - הרב משה מרינובסקי
עורכים

בשורה טובה

לשמוע ולהוריד אלפי שיעורים בחסידות, בתניא, דרך מצותיך,
לקוט"ת ותו"א ועוד, באודיו או בכתב
נא לבקר באתר החדש והמפואר אוצר החסידות
otzerhachassidus.com

לקבל הגיליונות באימייל או להקדיש הגיליונות הבאים
(+1) 718-650-6295
LikuteiTorah@otzerhachassidus.com

לפרטים אודות מוקדי ההפצה בארה"ק וכן להשתתף בהוצאת ההפצה בארה"ק
050-4109309
L109309@gmail.com

יו"ל ע"י

הרב לוי געלב
(+1) 310-938-4016
info@maamaronline.com

מכון לעבדך באמת
בארה"ב 718-650-6295 (+1)
בארה"ק 050-4109309
info@otzerhachassidus.com

The Ma'amarim of LIKKUTEI TORAH and TORAH OR are copyright by the Kehot Publication Society, a division of Merkos L'yonei Chinuch Inc. and are reprinted here with permission.

י"ל בסיוע תכנית לב לדעת ותשוח"ח להם

פתח דבר

בעזה"י

בשנה והודיה לה', מוגש בזה לפני ציבור הלומדים, מאמר "ד"ה וילקט יוסף את כל הכסף" בסדרת "לקוטי תורה המבואר", שהוא פירוש וביאור על מאמרי חסידות דפרשיות השבוע ומועדי השנה, מלוקטים מספרי תורה אור ולקוטי תורה לרבינו הזקן נבג"מ זצוקללה"ה. ומטרתו להקל בלימוד ה'חסידישע פרשה' בכל שבוע.

הביאור מבוסס על המאמרים המיוסדים על דרוש זה וכן על עוד 'הנחות' מאותו הדרוש (כגון: מספר מאמרי אדמו"ר הזקן, תורת חיים, מאמרי אדמו"ר האמצעי, אור התורה וכו'). כמו כן נכתבו **"ביאורי מושגים"** - הסברה רחבה של מושגים יסודיים בחסידות, המופיעים במאמר.

גם ביאורי המושגים מיוסדים על מקומות אחרים בדא"ח אשר שם מבואר הענין באריכות וביאור יותר (כידוע ש'דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר').

כפי שנראה לעין הקורא, נשתפרו הקונטרסים בתוספת מרובה על העיקר ממה שהיו, בעריכת המאמרים ע"י צוות משפיעים שיחי', עימוד ועיצוב חדש, וגם הגהה יסודי שיהיה נקי ומנופה מכל טעותי הדפוס, ועוד הרבה תיקונים אשר כל הרואה יאמר ברקאי.

לבקשת רבים, ניתן לקבל הקונטרסים מדי שבוע בשבוע באימייל, לקבלו נא לשלוח אימייל לכתובת: subscription@otzerhachassidus.com, וכן אפשר להוריד את הקונטרס, וכמו כן גם הקונטרסים האחרים שי"ל על ידינו בכתובת: otzerhachassidus.com.

כבר אמר דוד המלך ע"ה "שגיאות מי יבין", יתכן כי נפלו אי הבנות בעניינים המבוארים או טעותי הדפוס וכדומה. על כן שטוחה בקשתנו בפני ציבור המעיינים בקונטרס - לשלוח את הערותיהם ונתקנם בבוא העת אי"ה.

כתובת למשלוח הערות: likuteitorah@otzerhachassidus.com

ויה"ר שנזכה לקיום היעוד "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", ונזכה לשמוע תורה חדשה, "תורה חדשה מאתי תצא" (ישעיה נא, ז), במהרה בימינו ותיכף ומיד ממש.

המאמרים של לקוטי תורה ותו"א שייכים להוצאת קה"ת ונדפס ברשותם, תשוח"ח להם.

ג' טבת ה'תשע"ז

בברכת שבתא טבא

לוי געלב

מכון לעבדך באמת

ד"ר וילקט יוסף

את כל הכסף

האהבת ה' שישנה בכל
ישראל מיוסף הצדיק

תוכן המאמר

פתיחה

ז. שלש מממונויות מהכסף שליקט יוסף.....

פרק א

ח. אהבה המסותרת.....

פרק ב

י. נכנס יין יצא סוד; האהבה המסותרת גבוהה בשרשה.....

פרק ג

יב. 'זריעה' בנפשות ישראל על ידי יוסף הצדיק.....

פרק ד

יג. ביאור דברי הזהר בענין 'אור זרוע לצדיק'.....

פרק ה

יד. ביאור הכתוב 'וילקט יוסף את כל הכסף'.....

פרק ו

יח. ביאור מאמר רז"ל 'שלש מממונויות הממין יוסף'.....

ב"ה. תו"א פ' ויגש, ד"ה וילקט יוסף את כל הכסף וגו' [מד, ב – מד, ד]

פרשה ויגש

וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ויבא יוסף את הכסף מד ב ביתה פרעה. הנה אמרו רז"ל שלש מטמוניות הטמין יוסף, אחת נתגלה לקרח, ואחת נגלה לאנטונינוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא. ולהבין זה, הנה כתיב אור זרוע לצדיק, וידוע דהיינו בחינת אור קדמאה דהוה נהיר מסייפי עלמא עד סייפי עלמא, דגנוז קודשא בריך הוא לצדיקייא.

ולהבין זה,

להבין את הענין הפנימי של לקיטת כל הכסף של מצרים ע"י יוסף, וכן מהו עניינם של ה'מטמוניות' שהטמין מכסף זה, ומדוע רק שניים מהם התגלו ואילו המטמון השלישי גנוז לצדיקים לעתיד לבוא.

[ויבאר, שהמטמון הגנוז לצדיקים לעתיד

לבא הוא ענין האור הראשון, שגם עליו אמרו שגנוז הקב"ה לצדיקים לעתיד לבא:]

הנה כתיב⁴ "אור זרוע לצדיק", וידוע דהיינו בחינת "אור קדמאה דהוה נהיר מסייפי עלמא עד סייפי עלמא, דגנוז קודשא בריך הוא לצדיקייא".

על הכתוב 'אור זרוע לצדיק' איתא בזהר הקדוש⁵ דקאי על 'אור קדמאה', האור הקדמון, והוא האור שהאיר ביום הראשון מששת ימי

פתיחה

שלש מטמוניות מהכסף שליט יוסף

"וילקט¹ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים. ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה"².

הנה אמרו רז"ל³ "שלש מטמוניות הטמין יוסף, אחת נתגלה לקרח, ואחת נגלה לאנטונינוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבוא".

וזה לשון הגמרא: "אמר רבי חמא ברבי חנינא, שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים, אחת נתגלה לקרח, ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסורוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא".

כלומר, שנים מהאוצרות שהטמין יוסף נמצאו ונתגלו והשלישי נשאר גנוז וטמון, ויתגלה לצדיקים לעתיד לבא.

רמו, ב ואילך (להלן: תו"ח). הגהות הצמח צדק על המאמר שנדפסו באוה"ת כרך ב סוף פרשת ויגש, דף שנב, ב (להלן: אוה"ת).

2. בראשית מז, יד.

3. פסחים קט, א.

4. תהלים צז, יא.

5. ח"א לא, ב; מה, ב. ח"ג צג, א.

1. מאמר זה הוא חלק מה'ביאור' לד"ה בן פורת יוסף שנאמר בש"פ ויחי תקס"ה.

ביאור הדרוש כאן מיוסד על מאמרים אלו:

הנחת רבי משה בן אדה"ז בספר המאמרים תקס"ה ח"א עמ' קצז (בתוך ד"ה להבין מ"ש באחיו של יוסף, קטע המתחיל "ולתוספות ביאור" להלן: תקס"ה). תורת חיים פרשת ויחי ד"ה בן פורת יוסף (אות ט- יב) עמ'

וענין הגניזה הזאת יובן, דהנה בעבודת ה' ימצא ב' בחינות ומדריגות באהבת ה', הא' הוא בחינת האהבה הנולדת ונמשכת מן ההתבוננות בגדולת אור אין סוף ב"ה, כשיעמיק בשכלו ברוממות גדולתו יתברך, יוולד מזה התפעלות בתשוקה והתלהבות אליו יתברך. כי לפי שכלו יהולל איש, שהמדות נמשכים אחר השכל וההתבוננות, אהבה זו היא בחינת הולדה חדשה, שנמצאת

יתברך. כי "לפי שכלו יהולל איש"⁷ – שהמדות נמשכים אחר השכל וההתבוננות.

בחינה אחת באהבת ה' היא אהבה הנוצרת בלב האדם על ידי התבוננות בגדולת ה'. כלומר, כאשר האדם מבין ומשיג⁸ את גדולתו של הקב"ה, הרי הוא מתעורר בלבו באהבה ותשוקה להתקרב אליו יתברך, כי כך הוא טבע נפש האדם, שלבו נמשך אחרי ההבנה שבמוח, וכאשר הוא מבין ומשיג שדבר מסויים הוא טוב, הרי הוא מתעורר באהבה אליו⁹.

כי "עיקר הולדת והמשכות המדות הם מהשכל של דבר, שיעמיק בשכלו ויבין שטוב הוא, [אזי] יתעורר ממילא בלבו אהבה ותשוקה לדבר ההוא", "אשר לזאת, בקטן ששכלו קטן מאד מלהכיל ולהבין – אזי גם מדותיו הם ג"כ לדברים קטנים" (לקו"ת שה"ש לט, א).

וזהו פירוש הכתוב "לפי שכלו יהולל איש". 'יהולל' הוא לשון הארה וגילוי (כלשון הכתוב¹⁰ 'בהילו נרו' – כאשר האיר הנר), ו'איש' קאי על המדות שבלב. והכוונה היא שלפי דרגת השכל, כך מאירות ומתגלות המדות שבלב¹¹.

אהבה זו היא בחינת הולדה חדשה, שנמצאת מִחֲדָשׁ עַל יְדֵי הַשִּׁכּוֹל וְהַהֲתַבּוֹנְנוֹת.

בראשית שהיה מאיר מסוף העולם עד סוף העולם, ועליו נאמר⁶ "וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל גו", שראה הקב"ה שאין העולם כדאי להשתמש באור זה, והבדילו וגנזו לצדיקים לעתיד לבא.

ולהלן יבאר בפרטיות מהו אותו 'אור', מהי 'גניזתו' ומהו שאמרו שהגניזה היא 'לצדיקים' לעתיד לבא.

פרק א

אהבה המסותרת

וענין ה'גניזה' הזאת יובן:

דהנה, בעבודת ה' ימצא ב' בחינות ומדריגות באהבת ה',

[שתי מדרגות הן באהבת ה': אהבה שנמשכת מהשכל וההתבוננות, ואהבה שמצד טבע הנפש האלקית. וכפי שהולך ומבאר:]

הא' – הוא בחינת האהבה הנולדת ונמשכת מן ההתבוננות בגדולת אור אין סוף ב"ה, כשיעמיק בשכלו ברוממות גדולתו יתברך – יוולד מזה התפעלות בתשוקה והתלהבות אליו

9. וכך הוא גם בשאר רגשי הלב, כמו במדת היראה המתעוררת כאשר האדם מבין שדבר מסויים הוא נורא ומטיל אימה.
10. איוב כט, ג.
11. ראה גם ספר המאמרים תרל"א ח"א עמ' ל.

6. בראשית א, ד.
7. משלי יב, ח.
8. לשון רבינו היא "כשיעמיק בשכלו". כלומר: ה'התבוננות' צריכה להיות באופן של העמקת הדעת ותקיעת המחשבה בחוקי בענין, ואזי הענין נקלט היטב במוח ומעורר את הלב.

מחדש על ידי השכל וההתבוננות. ויש בחינה ב' באהבה, והוא הנקרא אהבה מסותרת, שהיא האהבה שיש בטבע תולדת הנפש האלקית, שהיא הפצה בטבעה להתכלל באין סוף ב"ה שהוא מקורה ושרשה, אלא שהיא אצלו בחינת העלם והסתר גדול, ויציאתה אל הגלוי הוא על ידי התבוננות, כמו שכתוב בתניא. ונמצא, כשיוצאת אל הגלוי על ידי ההתבוננות, אין זו הולדה חדשה מן השכל ממש, שממנו נולדה האהבה, שהרי אהבה זו כבר היתה

אהבה טבעית זו - היא ב'העלם והסתר גדול' בנפש האדם, כי היא מוטבעת בעצם נפשו "שלמעלה מן הטעם ודעת, ולמעלה מן הלב" (תו"ח), ולכן אינה מורגשת ומתגלית בכוחות הגלויים והמורגשים.

ויציאתה אל הגלוי הוא על ידי התבוננות, כמו שכתוב בתניא¹³.

בספר התניא מבואר שהדרך לעורר את האהבה הטבעית (שמטבעה היא נעלמת בעצם הנפש ונקראת 'אהבה מסותרת') שתבוא לידי גילוי בכוחות הגלויים והמורגשים של האדם, היא "על ידי הדעת ותקיעת המחשבה בחווק והתבוננות עצומה . . באין סוף ב"ה איך הוא חיינו ממש, ואבינו האמיתי"¹⁴. ועל ידי התבוננות זו האהבה העצמית המסותרת זו יורדת ומתגלה במוחו של האדם המתבונן, ומהמוח היא באה אל הלב עד שמתעורר באהבה גלויה המורגשת בלבו.

ונמצא: כשיוצאת אל הגלוי על ידי ההתבוננות, אין זו הולדה חדשה מן השכל ממש, שממנו נולדה האהבה. שהרי אהבה זו כבר היתה

אהבה זו, המתעוררת על ידי ההתבוננות בגדולת ה', היא נמצאת מחדש על ידי השכל וההתבוננות, כלומר: אהבה זו לא נמצאת בנפש האדם מטבעה, אלא נוצרת 'בבחינת הולדה חדשה', וכאשר האדם מבין ומשיג את גדלות ה' היטב בשכלו, אזי השגה זו 'מולידה' ומחדשת בלבו אהבה זו שלא היתה קיימת אצלו לולי ההתבוננות.

ויש בחינה ב' באהבה, והוא הנקרא 'אהבה מסותרת', שהיא האהבה שיש בטבע תולדת הנפש האלקית, שהיא הפצה בטבעה להתכלל באין סוף ב"ה - שהוא מקורה ושרשה.

מלבד האהבה האמורה לעיל, שהיא 'הולדה חדשה' הנוצרת על ידי ההתבוננות, יש לכל אחד ואחד מישראל בחינה נוספת באהבה, שהיא קיימת 'בטבע תולדת הנפש האלקית', כי מאחר שהנפש האלקית היא 'חלק אלוהה ממעל' לכן היא רוצה בטבעה לחזור ולהיכלל בשרשה הוא אין סוף ברוך הוא¹².

אלא שהיא אצלו בחינת העלם והסתר גדול.

אל האב. ועל זה מסיק (שם סד, א) ש"י התבוננות השכל מעוררים את בחינות האהבה הללו: "שיצאתן מהעלם והסתר הלב אל בחי' גילוי היא ע"י הדעת ותקיעת המחשבה בחווק, והתבוננות עצומה מעומקא דלבא יתיר ותדיר באין סוף ב"ה - איך הוא חיינו ממש, ואבינו האמיתי".

12. ובתניא פרק יט: "נשמת האדם . . חפצה וחשקה בטבעה ליפרד ולצאת מן הגוף ולידבק בשרשה ומקורה בה' חיי החיים ב"ה".

13. פרק מד ואילך. שם

14. בתניא שם מבאר באריכות שיש שתי מדריגות באהבה המסותרת: כאדם המתאוה לחיי נפשו, כאהבת הבן

מתחילה בנפשו, רק שהיתה בהעלם, ועל ידי ההתבוננות יצתה מן ההעלם אל הגילוי.

וזהו ענין מאמר רז"ל נכנס יין יצא סוד, פירוש סוד הוא בחינת אהבה מוסתרת הנ"ל, ויציאתה אל הגלוי הוא על ידי ההתבוננות, הנקראת בשם יין, יינה של תורה כו'. ובאמת, מעלת ומדריגת אהבה זו המסותרת

מצד עצם טבעה, אלא שצריך לעורר אותה ולהביאה בגילוי בלב על ידי התבוננות השכל.

ובפרק זה יוסיף ויבאר עוד שני פרטים בענין זה:

(א) גילוי האהבה המסותרת ע"י התבוננות השכל הוא בחינת 'נכנס יין יצא סוד'.

(ב) האור שממנו נמשכת האהבה המסותרת גבוה מהאור שממנו נמשכת האהבה השכלית:]

וזהו ענין מאמר רז"ל¹⁶ "נכנס יין יצא סוד", פירוש 'סוד' הוא בחינת אהבה מוסתרת הנ"ל, ויציאתה אל הגלוי הוא על ידי ההתבוננות, הנקראת בשם יין, יינה של תורה' כו'¹⁷.

ענין זה - התגלות האהבה המסותרת על ידי התבוננות - הוא הפירוש הפנימי במאמר רז"ל 'נכנס יין יצא סוד':

ה'אהבה המסותרת' נקראת 'סוד', לפי שהיא נעלמת ואינה גלויה ומורגשת, ויציאתה מן ההעלם אל הגילוי בלב היא ע"י ההתבוננות הנקראת בשם יין - יינה של תורה'.

וכידוע, ש'מים' - שאין להם טעם - רומזים

מתחילה בנפשו, רק שהיתה בהעלם, ועל ידי ההתבוננות יצתה מן ההעלם אל הגילוי.

נמצא, אם כן, שישנו הבדל גדול בין שתי בחינות אהבה אלו. הבחינה הראשונה היא אהבה הנוצרת על ידי התבוננות של האדם בגדולת ה', והיא 'הולדה חדשה', כי לפני ההתבוננות לא היתה אהבה זו קיימת בנפשו אף בהעלם. מה שאין כן האהבה הטבעית, שסיבתה היא מחמת שהנפש האלקית היא 'חלק ה'', ישנה בנפשו מטבעה, אלא שהיא בהעלם, 'אהבה מסותרת' ופעולת ההתבוננות היא שהאהבה שקיימת בהעלם בעצם הנפש שלמעלה מהכוחות הגלויים, תרד להתגלות באהבה גלויה ומורגשת בלב האדם¹⁵.

פרק ב

נכנס יין יצא סוד; האהבה המסותרת גבוהה בשרשה

[בפרק הקודם נתבאר ענין האהבה המסותרת שאינה הולדה חדשה מהתבוננות השכל, אלא נמצאת בהעלם בנפש האלקית,

וכך הוא בנמשל למעלה, בני ישראל הם בכחי' בניס להקב"ה שהרי הנפש האלקית היא 'חלק אלקה ממעל ממש' (תניא ריש פרק ב), ולכן יש בהם אהבה טבעית לאלקות, ואף שהאהבה היא בהעלם וצריך פעולות להביאה מההעלם אל הגילוי, מכל מקום אין זו יצירת אהבה חדשה.

16. עירובין סה, א; סנהדרין לח, א.

17. לשון רז"ל ע"ז לה, א. ובכ"מ.

15. ועל דרך משל באהבת הבן אל אביו, שאהבה זו אינה נולדת מצד טעם ודעת, אלא מפני שהבן נמשך מעצם האב, ונפשו קשורה בנפשו, ולכן יש לבן אהבה טבעית אל אביו. אמנם, לפעמים אהבה זו היא בהעלם אצל הבן ואינו מרגיש אותה בגילוי בלב, ויש צורך לעורר אותה על ידי התבוננות השכל; אך מכל מקום אהבה זו נמצאת אצלו תמיד בהעלם, ולכן אין צורך 'לחדש' אותה אלא רק לעורר אותה ולהביאה מן ההעלם אל הגילוי.

היא גדולה ורבה מבחינת האהבה הנולדת מהתבוננות הנ"ל, אף שזו היא מד ג הולדה חדשה וזו אינה התחדשות גמורה, אף על פי כן שרשה נעלה יותר בו', ואהבה הנולדה מהתבוננות היא למטה ממנה במדרגה, רק שלא נשפלה כל כך כמו אהבה הנ"ל המסותרת בו'^א.

כיון שהאהבה הטבעית אינה 'התחדשות', הרי לכאורה האהבה השכלית נעלית יותר, כי אהבה זו נוצרת ע"י שהאדם פועל ומחדש אהבה ע"י עבודתו¹⁸. אך האמת היא שהאהבה הטבעית היא נעלית יותר, כי שורש האהבה הטבעית נעלה יותר משורש האהבה הנולדת מן השכל, כיון שהאהבה הנולדת על ידי השכל נוצרת על ידי התבוננות באור האלקי המתלבש בעולמות להוותם ולהחיותם, שמדרגה זו שייך שהאדם יבין וישיג. ולכן נקראת האהבה השכלית בשם 'אהבת עולם' (כמבואר בתניא פרק מג)¹⁹, כי היא מתעוררת ע"י התבוננות באור האלוקי המתלבש בעולם.

ואילו האהבה הטבעית היא מחמת שישאל הם חלק הוי', חלק מעצמותו של הקב"ה "שהוא יתברך למעלה מגדר עלמין". ואילו ית' אין ההשתלשלות ערוך כלל" (תו"א ויחי מז, ב). ולכן היא נקראת 'אהבה רבה', כיון שהיא באה מאורו של הקב"ה הבלתי מוגבל, שאינו מתגלה כלל בעולמות.

ונמצא, ששורש האהבה הטבעית הוא מאור

לבחינת 'חכמה' שהיא ה'נקודה' של הענין השכלי, היינו נקודה מופשטת בלבד, ללא הסתעפות לפרטים, שעדיין אינה מושגת ומובנת היטב; ואילו 'יין' - שיש לו טעם והאדם מתענג בשתייתו - רומז לבחינת 'בינה', שבה נקודת ההשכלה מסתעפת לפרטים ובאה לידי הבנה והשגה במוח האדם והוא מתענג מזה.

וזהו 'כנס יין יצא סוד', שדוקא על ידי התבוננות עמוקה בהתקשרות העצמית של ישראל להקב"ה, מתגלית נקודת התקשרות זו ויוצאת מן ההעלם אל הגילוי והאהבה מורגשת בלב האדם.

ובאמת, מעלת ומדרגת אהבה זו המסותרת היא גדולה ורבה מבחינת האהבה הנולדת מהתבוננות הנ"ל. אף שזו היא הולדה חדשה וזו אינה התחדשות גמורה, אף על פי כן שרשה נעלה יותר בו', ואהבה הנולדה מהתבוננות היא למטה ממנה במדרגה. רק שלא נשפלה כל כך כמו אהבה הנ"ל המסותרת בו'^א.

הנהות צמח צדק

א. וכמ"ש בתניא (פרק מד) שבחינת אהבה מסותרת כשיוצאה אל הגלוי נקראת אהבה רבה, שלמעלה מאהבת עולם שמבחינת ההתבוננות בו'. ועיין מ"ש לקמן (תורה אור מז, א-ב) על פסוק הכלילי מענין אהבה רבה ואהבת עולם.

19. וגם כאשר מתבונן בגדולת הקב"ה העושה ניסים שלמעלה מן הטבע - עדיין הרי זה בכלל אהבת עולם, לפי "שהתפעלות ואהבה זו נמשכת מבחינת העולם". שבאה על ידי סיבה מבחינת העולם" (תו"א ויחי מח, א. צוין בהגהת הצ"צ כאן). והיינו שאין זו אהבה עצמית וטבעית, אלא אהבה שיש לה סיבה וטעם שכלי, מחמת גדולת ה' שהאדם ראה בניסים שהתרחשו בעולם.

18. ראה תניא פרק טז במעלת האהבה המתחדשת בנפש האדם על ידי עבודתו ויגיעתו.

וראה גם ביאורי הזהר לאדמו"ר הצמח צדק ח"ב עמ' תתכא, וז"ל: "ולפי זה יובן שיש מעלה באהבת עולם שאינה באהבה המסותרת, שהרי אהבת עולם הוא עכ"פ הויה חדשה, שנפש הבהמית נהפכת לטוב, משא"כ באהבה המסותרת, שאינה הויה חדשה, רק מצד נפש האלקית".

והנה בחינת ומדריגת יוסף הצדיק עליון, הוא בחינת אהבה רבה המסותרת שיש בכל נפש מישראל ששרשה גבוה מאד נעלה, שזהו בחינת יוסף שהוא בחינת יסוד, דהיינו בחינת י' סוד כו'. וזהו פירוש אור זרוע לצדיק, שהוא בחינת אור קדמאה שגנוז לצדיקים, ואור קדמאה הוא בחינת אהבה רבה הנ"ל, שהיא למעלה מעלה מבחינת אהבת עולם הנקראת גם כן אור²⁰, אלא שגנוז לצדיקים, יוסף צדיק עליון, וממנו נזרע בכל אחד מישראל בחינת

וענין זה נרמז במה שבחינתו של יוסף היא ספירת היסוד, כידוע (ולכן נקרא 'יוסף הצדיק', כי 'צדיק' הוא בחינת ה'יסוד', כמ"ש²⁰ 'צדיק יסוד עולם'). ותיבת 'יסוד' מורה על בחינת ה'סוד', היא האהבה המסותרת, כפי שנתבאר בפרק הקודם בענין 'נכנס יין יצא סוד'.

[ועל פי זה יובן ענין 'אור זרוע לצדיק' – דקאי על ה'אור קדמאה' שגנוז הקב"ה לצדיקים:]

וזהו פירוש "אור זרוע לצדיק", שהוא בחינת 'אור קדמאה' שגנוז לצדיקים.

ו'אור קדמאה' הוא בחינת 'אהבה רבה' הנ"ל, שהיא למעלה מעלה מבחינת 'אהבת עולם' הנקראת גם כן 'אור'²¹.

אלא שגנוז לצדיקים – 'יוסף צדיק עליון'.

וזהו שאמרו בזוהר על הכתוב "אור זרוע לצדיק" דקאי על בחינת 'אור קדמאה' שגנוז הקב"ה לצדיקים.

פירוש:

'אור' מורה על בחי' החסד והאהבה, ו'אור

הנחות צמח צדק

ב. כי אור הוא בחינת חסד. ויש חסד עולם, והוא בחינת האהבה הנמשכת מן השכל; אבל אור קדמאה הוא בחינת אהבה רבה שלמעלה מהשכל, ונלקחה מבחינת ורב חסד (תשא לד, ו), וחסדי מאתך לא ימוש כו' (ישעיה נד, ז).

אלקי נעלה ביותר, אור שלמעלה מהעולמות לגמרי, וזהו 'אור קדמאה' הנזכר לעיל. משא"כ 'אהבת עולם' נמשכת מהאור המתלבש בעולמות. אלא שאהבה זו, 'הנולדה מהתבוננות', 'לא נשפלה כל כך', והיא קיימת רק אצל מי שעומד במדרגה של הבנה בגדולת ה' וביכולתו להוליד אהבה זו על ידי התבוננות.

פרק ג

'זריעה' בנפשות ישראל על ידי יוסף הצדיק

[עתה יחזור לבאר את עניינו של יוסף ואת מאמר הזהור (שהובא בפתחת המאמר) על הפסוק 'אור זרוע לצדיק' – שהוא 'אור קדמאה' שגנוז הקב"ה לצדיקים:]

והנה בחינת ומדריגת יוסף הצדיק עליון – הוא בחינת 'אהבה רבה' המסותרת שיש בכל נפש מישראל. ששרשה גבוה מאד נעלה. שזהו בחינת יוסף שהוא בחינת 'יסוד', דהיינו בחינת י' סוד כו'.

האהבה הטבעית שבישראל, ששורשה ב'אור קדמאה' שלמעלה מן העולמות, כנ"ל, נמשכת ונשפעת בכל אחד מישראל על ידי יוסף הצדיק.

אהבה הנ"ל, אלא שהיא מסותרת בכחינת גניזה וסוד והעלם, ונכנס יין יצא סוד כנ"ל.

ועל פי זה יובן גם כן מה שכתוב בזהר תרומה²¹, האי אור זרע ליה קודשא בריך הוא בגינתא דעדנוי על ידוי דהאי צדיק, דאיהו גננא דגינתא, ונמל להאי אור זרע ליה זריעה דקשוט כו', ובגלותא, גנתא לא עאל ביה גננא, וההוא אור דאיהו זרוע תדיר, עביד איבין ומינין, ומגרמיה אזדרע כקדמיתא.

פרק ד

ביאור דברי הזהר בענין 'אור זרוע לצדיק'

[בפרק הקודם נתבאר הפסוק 'אור זרוע לצדיק' - 'אור' הוא 'אור קדמאה' שגנזו הקב"ה לצדיקים, בחי' יוסף צדיק עליון, והצדיק הוא הזרוע אור זה בנשמות ישראל וע"י זה יש בהם אהבה מסותרת לה:]

ועל פי זה יובן גם כן מה שכתוב בזהר תרומה²²: "האי אור זרע ליה קודשא בריך הוא בגינתא דעדנוי על ידוי דהאי צדיק, דאיהו גננא דגינתא, ונמל להאי אור זרע ליה זריעה דקשוט כו'. ובגלותא, גנתא לא עאל ביה גננא, וההוא אור דאיהו זרוע תדיר, עביד איבין ומינין, ומגרמיה אזדרע, כקדמיתא".

איתא בזהר בביאור הפסוק 'אור זרוע לצדיק': הקב"ה זרע אור זה בגן עדן [- בחי' מלכות, כדלקמן], ע"י צדיק זה [- יוסף הצדיק, בחי' היסוד], שהוא הגן של הגן, וה'יסוד' [צדיק] מקבל אור זה וזרוע אותו [בבחי' המלכות] זריעה של אמת [וכשם שהגן משקה ומעבד את הגן כדי שיוציא פירות, כך 'היסוד' (יוסף) משפיע 'אור' זה לבחי' המלכות (הגן) וע"י זה היא

קדמאה' הוא הבחינה הנעלית ביותר באהבה, האהבה הטבעית ששורשה באורו יתברך שלמעלה מן העולמות, למעלה מעלה מ'אהבת עולם' הנולדת על ידי התבוננות באור המלוכב בעולמות.

ואהבה זו שנמשכת מהאור שלמעלה מעולמות - גנזה הקב"ה לצדיקים, כלומר, היא בחינתו של יוסף הנקרא 'צדיק עליון'²¹.

וממנו זרוע בכל אחד מישראל בחינת אהבה הנ"ל.

מבחי' יוסף הצדיק נמשכת האהבה הנעלית ששורשה למעלה מן העולמות והיא 'זרעת' בכל אחד מישראל. וזהו 'אור זרוע לצדיק' - ה'צדיק' זרוע את 'האור קדמאה'.

אלא שהיא מסותרת, בכחינת 'גניזה' ו'סוד' והעלם. ו'נכנס יין יצא סוד' כנ"ל.

יוסף הצדיק משפיע את האהבה המסותרת ששורשה מ'אור קדמאה', אלא שבכל ישראל אהבה זו הנשפעת מיוסף היא גנוזה ונעלמת וההתגלות שלה היא על ידי ההתבוננות, שזהו ענין 'נכנס יין יצא סוד', כנ"ל.

הנהות צמח צדק

ג. דף קס"ו ע"ב, ודף קס"ו ע"א.

אור תרומה פ, ד; לקו"ת ראה כה, ד.

21. כמבואר בכמה מקומות שיוסף הצדיק נקרא 'צדיק עליון' ואחיו בנימין נקרא 'צדיק תחתון' (ראה תורה

ופירוש גנתא הוא בחינת המשכת הקו וחוט, ממלכות דאין סוף שהוא ראשית הקו עד סיומו, נקרא הכל בחינת גנתא, שהוא בחינת מלכות⁷. וכמאמר רז"ל מזה הגן צריך לעדור ולהשקות ולזמור, שהוא בחינת עבודת הביורורים, שזה נעשה על ידי יוסף הצדיק. והנה, כמו בארץ הגשמית יש ב' מיני צמיחה,

מצמיחה פירות]. אך בזמן הגלות הגנן אינו נכנס לתוך הגן [לזרוע אותו מחדש, היינו שה'יסוד' אינו משפיע אור חדש בספירת ה'מלכות'], ואעפ"כ הגן עושה פירות ומינין על ידי האור שהי' זרוע בו תמיד [בזמן הבית], והגן נזרע מעצמו מכח אור זה כמאז ומקדם.

[והולך ומבאר את דברי הזהר. ותחילה יבאר מהי בחינת הגן, ומי הוא הגנן של הגן:]

ופירוש 'גנתא' הוא בחינת המשכת ה'קו וחוט', ממלכות דאין סוף שהוא ראשית ה'קו' עד סיומו, נקרא הכל בחינת 'גנתא', שהוא בחינת מלכות⁷.

כללות סדר השתלשלות העולמות נעשה על ידי המשכת אור אלקי מצומצם ומוגבל, הנקרא בכתבי האריז"ל 'קו וחוט' (כלומר אור 'קצר' ו'דק'); שאורו ית' הבלתי מוגבל מסתתר ונעלם ורק ה'קו' ו'חוט' - אור מועט ומצומצם - מתגלה ומאיר בעולמות.

וראשית המשכת אור ה'קו' היא מבחינת ה'מלכות' דאין סוף, כי התהוות העולמות המוגבלים היא לפי שעלה ברצונו 'למלוך' וענין המלוכה שייך דוקא על עולמות מוגבלים ונפרדים (בהרגשתם) ממנו ית'²².

ובחי' המלכות נקראת 'גן', והיות שכל סדר ההשתלשלות הוא מצד בחינת ה'מלכות' שלמעלה, לכן נקרא כל סדר ההשתלשלות, מראשית ה'קו' ועד סיומו, בשם 'גנתא'.

וכמאמר רז"ל²³ "מה הגן צריך לעדור ולהשקות ולזמור", שהוא בחינת 'עבודת הביורורים'.

בגן זה - שהוא כל סדר ההשתלשלות - נצרכת 'עבודת הביורורים', לברר את הטוב שבעולמות מן הרע, ולהעלותו לקדושה.

שזה נעשה על ידי יוסף הצדיק.

עבודת הביורורים שעושים ישראל היא מכוחו של יוסף הצדיק. כי יוסף הצדיק הוא המשפיע בהם אהבת ה'.

וזהו שנקרא יוסף 'גנא דגינתא' - הגנן של הגן, היינו שהוא המשפיע בכנסת ישראל את הכוח לתקן ולברר את סדר ההשתלשלות שנקרא 'גן' כנ"ל, ולכן הוא כמו 'גנן' הפועל את כל המלאכה הנדרשת בגן.

[להלן יבאר את דברי הזהר שבזמן הגלות אין הגנן זורע בגן, אלא 'מגרמיה אודרע':]

והנה, כמו בארץ הגשמית יש ב' מיני צמיחה:

הנהות צמח צדק

ד. עיין במקדש מלך בזהר פרשת בא דף ל"ה ע"א בשם הר"ן, בפירוש בחד צדיק בו, דורע בגנתא בו, עיין שם.

²² כשם שהוא במלוכה למטה, מלכותא דארעא, ש'מלוכה' שייכת רק על עם הנפרד מן המלך, ואילו במי שמיחד עם המלך מעצם הווייתו (כמו בניו) - לא

²³ שייך ענין המלוכה. ²³ וזהר ה"ב ד, א.

הא' התבואות הנזרעים מדי שנה ועולים וצומחים, והב' הם הנקראים ספיחין, דהיינו מה שצומח מאיליה, שלא נזרע עכשיו כלל, אלא מן הזריעה שנפל בה מכבר כו'. והם הנקראים ספיחא דארעא דמקיימי ארעא, שעיקר קיום הארץ הוא על ידי הספיחין. וכך נמצא למעלה בארץ העליונה הנקרא גנתא ב' בחינות ומדריגות אלו. דהיינו בחינות המשכות הנמשכות בה בבחינת זריעה, כמו שכתוב אור זרוע כו', ויש בחינה שגדילים בה מבחינת ספיחין, דהיינו, ממה שנזרע כבר כו'. והספיחים, אף שאין זה ענין התהוות והמשכה

הא' התבואות הנזרעים מדי שנה ועולים וצומחים,

דהיינו, ממה שנזרע כבר כו'.
'גנתא' היא ספירת המלכות הנקראת גם 'ארץ העליונה'²⁴.

והנה, בנוסף על האמור לעיל שכללות השתלשלות העולמות נקרא בשם 'גנתא' לפי שהוא נמשך מבחינת המלכות דאין סוף, הנה בפרטיות יותר - נשמות ישראל נקראות 'גנתא' כי שרשן הוא מבחינת המלכות, והן "כמו גן עדן שנטע ה' שיצמיח כל עץ נחמד ועשבים טובים ביותר . . . [וכך בנמשל, ב'גנתא' שהוא מקור נשמות ישראל:] שהן כל בחינות גילוי אור האלקי בנשמות ישראל בכמה מיני מדריגות שונות . . . ולמטה נקראת כנסת ישראל כרם ה' צבאות" (תו"ח).

וכשם שבארץ הגשמית יש שני מיני צמיחה, כנ"ל - צמיחה ממה שנזרע בה מחדש, וספיחין העולין מאליהן ממה שנזרע בשנה הקודמת, כך גם בצמיחת האור האלקי בנשמות ישראל על ידי זריעת ה'גנתא דגנתא' שהוא יוסף הצדיק העליין - יש ב' בחינות:

יש 'צמיחה' של אהבת ה' המתחדשת ונולדת על ידי התבוננות השכל (כנ"ל פרק א), ואהבה זו היא כענין הצמיחה שעל ידי זריעה.

והב' הם הנקראים 'ספיחין', דהיינו מה שצומח מאיליה, שלא נזרע עכשיו כלל, אלא מן הזריעה שנפל בה מִכָּבֶר כו'.

הסוג השני של הצמיחה נקרא בשם 'ספיחין', היינו מה שעולה מעצמו בשנה זו מהזריעה שנזרעה בארץ בשנה שעברה, וצמיחה זו 'מסתפחת' ונוספת על התבואה של שנה שעברה שתהא צומחת גם בשנה זו.

והם הנקראים 'ספיחא דארעא דמקיימי ארעא', שעיקר קיום הארץ הוא על ידי הספיחין.

ספיחין אלו הם עיקר קיום הארץ, כי על ידי זה צומח בה תמיד, גם במקרה שהאדם אינו יכול לזרוע בארץ בשנה זו.

[ומבאר את ב' מיני הזריעה למעלה:]

וכך נמצא למעלה ב'ארץ העליונה' הנקרא גנתא ב' בחינות ומדריגות אלו.

דהיינו: בחינות המשכות הנמשכות בה בבחינת זריעה, כמו שכתוב "אור זרוע כו",

ויש בחינה שגדילים בה מבחינת 'ספיחין',

²⁴ ענין הארץ בגשמיות הוא מעין ענינה של בחי' המלכות למעלה, כי כמו שהארץ הגשמית מקבלת לתוכה את

ענין הארץ בגשמיות הוא מעין ענינה של בחי' המלכות למעלה, כי כמו שהארץ הגשמית מקבלת לתוכה את

חדשה ממש, רק שהוא בחינת גידול מה שהיה בהעלם בהארץ, עם כל זה יש בו מעלה יתירה ששרשו גבוה ביותר. והוא כנ"ל בענין האהבה המסותרת כשיוצאת אל הגילוי, הגם שאינו התהוות חדשה כמו האהבה הנולדה מההתבוננות, עם כל זה שרשה גבוה יותר כו'. ובחינת גלוי אהבה המסותרת זהו ענין הספחים, שהארץ מוציאה צמחה מעצמה, ומגרמיה אודרע, דהיינו מאותה האהבה שנורע בה כבר, שהיתה מסותרת כו', וזהו בחינת אור זרוע כו'.^ה וכל זריעות אהבות אלו הכל הוא מבחינת

וזהו שנאמר בזהר שבזמן הגלות ה'גנא' אינו זורע זריעה חדשה, היינו שאין בכח האדם לעורר אהבה חדשה על ידי התבוננות, "מחמת עוצם הסתר אלקות בנשמות ישראל, מצד הלחץ והדחק בטרדות הפרנסה וכובד שעבוד הגלות . . לא יאיר בהם אור התפעלות . . לפי שנגרע כח ההשגה וההתבוננות" (תו"ח). ומכל מקום, גם בזמן הגלות ה'ארץ' (נשמות ישראל) מצמיחה אהבת ה', מכח האהבה הטבעית המושרשת בה.

ולא זו בלבד אלא שאהבה טבעית זו שרשה גבוה יותר, בחינת 'אור קדמאה', שלמעלה מהאור המצומצם המאיר בעולמות. "ועל כן אין לכח אהבה רבה זאת קץ וגבול ושיעור כלל, דהיינו גם במשך זמן רב דגלות בטרדות המבלבלים לנקודת הלב והמוח, עם כל זה לא יחשיך אורה כלל" (תו"ח). וכשם שבמשל הספחים הם 'עיקר קיום הארץ', כי על ידם הארץ מצמיחה גם אם אי אפשר לזרוע בה בשנה זו, כן הוא גם בענין האהבה הטבעית שבנשמות ישראל.

'ומגרמיה אודרע', דהיינו מאותה האהבה שנורע בה כבר, שהיתה מסותרת כו'. וזהו בחינת 'אור זרוע כו'.^ה

ויש עוד אופן 'צמיחה' של אהבת ה', בדוגמת ה'ספחים' שגדלים מעצמם מבלי זריעה חדשה, וכפי שמבאר:

והספחים, אף שאין זה ענין התהוות והמשכה חדשה ממש, רק שהוא בחינת גידול מה שהיה בהעלם בהארץ, עם כל זה יש בו מעלה יתירה – ששרשו גבוה ביותר.

והוא כנ"ל בענין ה'אהבה המסותרת' כשיוצאת אל הגילוי, הגם שאינו התהוות חדשה כמו האהבה הנולדה מההתבוננות, עם כל זה שרשה גבוה יותר כו'.

ובחינת גלוי 'אהבה המסותרת' זהו ענין הספחים, שהארץ מוציאה צמחה מעצמה.

כשם שבמשל הספחים גדלים מבלי זריעה חדשה, כך האהבה המסותרת אינה נוצרת על ידי עבודת האדם המעורר אותה, וגם כאשר אין בכוח האדם לעורר אהבה חדשה על ידי התבוננות בגדולת ה', מכל מקום ביכלתו לבוא לידי אהבת ה' מכוח האהבה המסותרת ש'נורעה' בו מכבר מצד עצם טבע נפשו, וזהו כמו הספחים הגדלים מכח הזריעה שישנה בארץ מכבר, מהשנים הקודמות, גם כאשר אין זריעה חדשה.

גהות צמח צדק

ה. שנורע כבר בנפש האלקית. אבל האהבה הנולדת ונמשכת מההתבוננות הנקראת אהבת עולם, הוא כמשל הזריעה שזורעים עכשיו מחדש.

יוסף הצדיק שנקרא גננא דגנתא, שממנו נמשך האור בבחינת מלכות מד ד הנקראת גנתא¹.

וזהו ענין וילקט יוסף את כל הכסף כו', שהוא בחינת חסדים, שכולם נמשכים בבחינת יוסף הצדיק. וכנ"ל בענין אור קדמאה דגנוזיה לצדיקים, שהוא נמשך בבחינת יוסף הנקרא צדיק עליון. והוא גננא דגנתא, שממנו נמשך בחינת אהבה מסותרת הנ"ל בכל אחד מישראל. וזהו ויבא

הנמצא בארץ מצרים וגו', ויבא יוסף את הכסף
ביתה פרעה²]:

וזהו ענין "וילקט יוסף את כל הכסף כו'",
שהוא בחינת חסדים, שכולם נמשכים
בבחינת יוסף הצדיק.

'כסף' הוא לשון אהבה, כלשון הכתוב 'נכסוף
נכספת לבית אביך'. ופירושו הכתוב 'וילקט יוסף
את כל הכסף', שכל בחי' החסדים והאהבה נמשכים
על ידי בחינת יוסף הצדיק, ואפילו האהבה הטבעית
ששרשה ב'אור קדמאה' שלמעלה מעולמות, גם
היא נמשכת על ידי בחינת יוסף שהוא המלקט את
"כל הכסף" - היינו את כל בחינות אהבת ה'.

וכנ"ל בענין 'אור קדמאה דגנוזיה לצדיקים',
שהוא נמשך בבחינת יוסף הנקרא 'צדיק עליון'.

והוא 'גננא דגנתא', שממנו נמשך בחינת 'אהבה
מסותרת' הנ"ל בכל אחד מישראל.

יוסף משפיע את האהבה הטבעית בישראל,
ולכן נקרא 'גננא דגינתא' - "כמו הגננא, שהוא
היודע בטוב איך לסדר סדר ותיקון טוב בזריעת
הזרעים. . . עד שבמשך זמן רב. . . הגן בעצמו
תוציא צמחה" (תו"ה).

[וזהו פירוש סיום הכתוב:]

וזהו 'וַיָּבֵא בֵּיתָהּ פְּרֻעָה' - הוא בחינת ה'מלכות'

וכל זריעות אהבות אלו - הכל הוא מבחינת
יוסף הצדיק שנקרא 'גננא דגנתא', שממנו נמשך
האור בבחינת מלכות הנקראת 'גנתא'.

זהו שאמרו בזוהר שבזמן הגלות הארץ מצמיחה
מעצמה ו"מגרמיה אזרע", דלכאורה אינו מובן,
אם הארץ (היינו כנסת ישראל) מצמיחה מעצמה,
מדוע בכלל יש צורך ב'גנן' גם בזמן הגלות.

אלא שגם מה שנאמר שהארץ מצמיחה
מעצמה, אין הכוונה שהיא מצמיחה ללא זריעה
כלל, אלא הכוונה שמצמיחה ממה ש'נזרע כבר
בנפש האלקית', היינו בחי' האהבה הטבעית
שנזרעה בה מצד טבע בריאתה. וע"י שהאהבה
'נזרעה' בה מכבר, היא מצמיחה כעת מעצמה.

ועל זה נאמר 'אור זרוע לצדיק', 'זרוע' - משמעו
מה שנזרע מכבר; והיינו, שאור האהבה שבנשמות
ישראל זרוע מכבר ע"י זריעתו של יוסף הצדיק.

ונמצא, אשר 'כל זריעות אהבות אלו' - גם
של האהבה הטבעית, הם על ידי יוסף הצדיק -
גננא דגנתא.

פרק ה

ביאור הכתוב 'וילקט יוסף את כל הכסף'

[בפרק זה ישוב לבאר את הכתוב (שהביא

בפתיחת המאמר) "וילקט יוסף את כל הכסף

הנהות צמח צדק

ו. שהוא מקור נשמות ישראל.

ביתה פרעה, הוא בחינת המלכות הנקראת גנתא ועלמא דאתגליא, שהוא מקור נשמות ישראל.

וזהו ענין שלש מטמוניות הטמין יוסף כו', דהנה ידוע בכתבי האר"י ז"ל שהחסד (מה' חסדים הנמשכים בז"א, והחסד שבת"ת) מתחלק לג' פרקין. היינו השליש העליון הוא בבחינת העלם והסתר ונקראים חסדים

הנקראת 'גנתא' ו'עלמא דאתגליא', שהוא מקור נשמות ישראל.

כשם שיש 'פרעה' בקליפה, כך זה לעומת זה יש 'פרעה' בצד הקדושה²⁵, והיא בחי' המלכות, מקור נשמות ישראל כנ"ל, ובבחי' זו משפיע יוסף את כל בחי' החסדים שמלקט.

ביאור הדברים:

בחי' המלכות נקראת גם בשם 'עלמא דאתגליא' כי היא מקור העולמות הגלויים, היינו העולמות שאינם מתכללים באורו יתברך ונראים כמציאות בפני עצמה, כי ענין המלכות הוא כמו כח הדיבור באדם ('מלכות פה'), שעל ידו הוא מגלה את חכמתו ומידותיו אל הזולת, וכך ע"י המלכות נמשך האור האלקי לעולמות שהן בבחינת 'זולת'.

וזוהו ענינו של 'פרעה' דקדושה, לשון 'פריעה' ו'התגלות', וכדאיתא בזהר²⁶ שפרעה הוא על שם 'דאתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין.

וזוהו ו'ילקט יוסף את כל הכסף וגו' ויבא ביתה פרעה - יוסף הביא והמשיך את ההשפעה של החסדים בבחי' המלכות ('ביתה פרעה') מקור נשמות ישראל. ועל ידי זה נמשכת ונזרעת האהבה המסותרת בכל אחד מישראל.

פרק ו

ביאור מאמר דז"ל 'שלש מטמוניות הטמין יוסף'

[בפרק זה יבאר את דברי דז"ל (שהביא בפתיחת המאמר) "שלש מטמוניות הטמין יוסף" ושנים מהם נתגלו והשלישי גנוז לצדיקים:].

וזוהו ענין 'שלש מטמוניות הטמין יוסף כו'.

ע"פ כל הנ"ל מובן שהתוכן הפנימי של המטמוניות שגנו יוסף היינו שגנו את בחי' האהבה בנשמות ישראל, שתהי' טמונה וגנוזה בהם כ'מטמון'.

[וכמו במטמון, כאשר מוצאים אותו יכולים להתקיים על ידו ולהתפרנס ממנו זמן רב, כך האהבה שמשפיע יוסף בנשמות, כאשר ישראל מגלים אהבה זו מן ההעלם אזי בכוחם 'לפרנס עצמם במחיה ומזון דתורה ומצוות, ולא יכלה כוחם ח"ו. וזהו שאמר כי למחיה שלחני אלקים לפניכם דוקא, ולהחיות לכם דוקא זמן רב עד ימות המשיח" (תו"ח)].

[ולהלן יבאר מה הוא ענין שלש המטמוניות, ומה הוא המטמון השלישי שאינו מתגלה עד לעתיד לבוא:]

דהנה ידוע בכתבי האר"י ז"ל שהחסד (מה' חסדים הנמשכים בז"א, והחסד שבת"ת) מתחלק לג' פרקין.

26. ח"א רי, א.

25. ראה גם תורה אור מקץ ד"ה ויהי מקץ הא'.

מכוסים, וב' שלישים מתגליון. והיינו ענין ג' מטמוניות הנ"ל, ששנים נתגלו שהם ב' שלישים המתגלים, והשליש עליון שהוא בחינת חב"ד שבו, הוא מכוסה ונעלם, ויתגלה לצדיקים לעתיד לבוא, וכמו שכתוב אור זרוע לצדיק, והיינו ענין בחינת אור קדמאה שגזזו לצדיקים בו'. וכל זה הטמין יוסף שהוא בחינת יסוד, שבו נמשכים החסדים הנ"ל וכנודע ליודעי חן^ז.

והוא על ידי ה'פרק התחתון' מג' הבחינות (שהוא בחי' נה"י, המביא לידי עשיה בפועל, כנ"ל).

מה שאין כן ה'פרק העליון' של בחינת אור קדמאה, בחי' חב"ד, "לא נתגלה למטה עדיין, ונשאר בהעלם, ויתגלה לעתיד לבא. והיינו מה שבימות המשיח יתגלו טעמי מצות וסודות ורזין דאורייתא בריבוי אור החכמה עילאה, שיאיר בכל נשמות ישראל מגדול עד קטן. . אז יתגלה בהם מטמון הג', שהוא בפרק העליון" (תו"ח).

וזהו שנאמר בכתבי האריו"ל שב' השלישים של החסד הם גלויים, ואילו החסדים בשליש העליון הם מכוסים. כי אהבת ה' ועשיית המצוות בפועל, ב' השלישים של החסד כנ"ל, מתגלים כבר בזמן הגלות בעבודת ישראל; ואילו השליש העליון גזזו לצדיקים לעתיד לבוא, ורק בימות המשיח ישיגו הצדיקים את סודות התורה הגנוזים. ועל זה נאמר "אור זרוע לצדיק", לפי שבחינה זו טמונה ונעלמת לצדיקים עד ימות המשיח.

וכל זה - הטמין יוסף שהוא בחינת יסוד, שבו נמשכים החסדים הנ"ל וכנודע ליודעי חן^ז.

כל בחינות החסדים הנ"ל - חסדים המכוסים (שליש העליון) וחסדים המגולים (ב' שלישים

היינו: השליש העליון הוא בבחינת העלם והסתר ונקראים 'חסדים מכוסים', וב' שלישים מתגליון.

והיינו ענין ג' מטמוניות הנ"ל, ששנים נתגלו שהם ב' שלישים המתגלים, והשליש עליון שהוא בחינת חב"ד שבו - הוא מכוסה ונעלם, ויתגלה לצדיקים לעתיד לבוא, וכמו שכתוב "אור זרוע לצדיק", והיינו ענין בחינת אור קדמאה שגזזו לצדיקים בו'.

בחינת ה'כסף' שממשיך יוסף נחלקת בכללות לג' שלישים, שהם ג' בחינות: חב"ד (- בחינת ה'מוחין' וההשגה) חג"ת (עיקרי המידות) ונה"י (שעניינם להביא את המידות להשפעה בפועל, ועיקרם הוא המעשה בפועל).

והנה, בזמן הגלות מתגלות שתי הבחינות התחתונות ב'כסף' ש'הטמין' יוסף בנשמות ישראל, ולכן יש בכוחם גם בזמן הגלות להגיע לאהבת ה', על ידי ה'פרק האמצעי' מג' הבחינות (שהוא בחי' חג"ת), וכן בכוחם לבא בזמן הגלות לידי קיום "כל המצוות מעשיות בפועל ממש, שיש כח ועוז בכנסת ישראל כל משך זמן הגלות בתוקף עוז גדול, כמו שנראה לעין תוקף כח המעשה דמצות באמונה פשוטה בלי שינוי כלל" (תו"ח),

הנהות צמח צדק

ז. אפשר לומר גם כן דחסדים מכוסים ומגולים הם בחינות אהבה רבה ואהבת עולם הנ"ל. וזהו וילקט יוסף את כל הכסף, הן חסדים המכוסים הן המגולים, והכל הביא ביתה פרעה, שמתגלים ביהוד וז"נ. עוד יש לומר, פרעה לשון פריעה, שעל ידי פריעה מתגלים ג' פרקי החסד, כנוכר בעין חיים (שער לג פרק ג). והכל אחד. ועיין מה שמבואר בוחר בלק (דף ר"ד) בענין בקר דיוסף, ד'שם מבואר גם כן דאור קדמאה הנ"ל נמשך בבחינת יוסף, ודוד אתקין ליה חופאה, כמו שכתוב (תהלים ה, ד) בקר אערך לך ואצפה. והוא ענין וילקט יוסף את הכסף, ויבא ביתה

התחתונים) – 'הטמין' והמשיך יוסף לתוך נשמות ישראל.

כי יוסף הוא בחי' היסוד, כנ"ל. ומדת היסוד עניינה ההתקשרות בין המשפיע והמקבל, ולכן ע"י בחי' יוסף מתחברות ונמשכות כל בחינות החסדים (המשפיע) אל המלכות (המקבל), כדי שיתגלו בנשמות ישראל.

[קיצור המאמר (אזה"ת כרך ו תתשיג, ב):

"יש בחינת אהבה הנמשכת מהשכל, והיא

הולדה חדשה, ויש אהבה הנמשכת רק מהעלם אל הגילוי על ידי השכל, ואינה הויה חדשה, כי היתה מסותרת, רק ש'נכנס יין יצא סוד'. ויש ב' בחינות אלו למעלה בארץ עליונה הנקראת 'גנתא' – בחינת זריעה ובחינת ספיחים. והכל נמשך על ידי 'גננא', יוסף הצדיק. וזהו 'אור זרוע לצדיק' – אור קדמאה דגניז כו'. והיינו 'וילקט יוסף את כל הכסף', 'ג' מטמוניות הטמין', שהחסד מתחלק לג' פרקין, ופרק א' יתגלה לעתיד לבוא".]

הנהות צמח צדק

פרעה. והמבין יבין. ועיין מה שמבואר במקום אחר (לקו"ת במדבר יח, ד) על פסוק (תהלים עד, יא) וימינך מקרב חיקך בלה, דהענין שיתגלו החסדים מכיסויים יסוד דאימא כו'. ואפשר לומר גם כן דפירוש כסף הנמצא בארץ מצרים הם חסדים מכוסים, ובארץ כנען הם חסדים מגולים.

שיעורים חדשים
בכל שבוע

מבחר של
עשרות מגידי שיעור

מסודר
להפליא

טעמו וראו כי טובה ה'!

נשמתך משתוקק לשיעורים בחסידות

הכל רק בלחיצת כפתור!

www.otzerhachassidus.com

יש גם אפשרות 'להוריד' כל השיעורים ל-mp3 player וכדומה

שיעורים בחסידות לכל אחד בכל מקום

uphill marketing 718.727.333

אפשרות
להכניס השיעורים
ל-MP3/USB הפרטי שלך

לפרטים
או להשיג השיעורים, צלצלו:

347.762.6054

ומלאה הארץ ידעה את ה'

מזון
לעבדך באמת

טעל: 718.650.6295

אימעייל: admin@otzerhachassidus.com

אתר: www.otzerhachassidus.com

פטרוני השבוע

לזכות ידידינו הנכבד

הרה"ח ר' אברהם בן שרה אסתר שיחי

וזוגתו מרת הנייה בת רבקה תחי

הולצברג

וכל יוצ"ח שיחי

לזכות

השליח הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת
שטערנא שרה שיחי מינץ
ולזכות הילדים מנחם מענדל, אייזיק גרשון,
צמת, משה, וחי' מושקא שיחי מינץ
שיהיו להם ברכות בכל מכל כל בטוב הנראה והנגלה,
ושיררו מהם הוריים אידישע חסידישע נחת

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' אליהו ציון בן הרה"ת ר' חנניה ומרת ברוכה
ולזכות מרת סופי' בת גרז שתבלחט"א
ולזכות ר' חיים שמעון בן רחל,
ומרת חי' לאה בת ראשקא שיחי
נדבת אוריאל בן סופי' וזוגתו מרת חנה טובע
בת חי' לאה ומשפחתם שיחי
שיהיו להם ברכות בכל מכל כל בטוב הנראה והנגלה

נדבת

ר' יוסף הלוי וזוגתו מרת חנה מלכה שיחי
גורביץ
לזכות כל משפחתו
שיהיו להם ברכות בטוב הנראה והנגלה בכל מכל כל

לזכות

הילד אברהם בער שיחי סמיט
לרגל הולדתו למזל טוב
נדבת ע"י הוריו יצחק וזוגתו מרת יהודית שיחי
שיהיו להם ברכות בטוב הנראה והנגלה בכל מכל כל

לזכות

לזכות הרה"ת ר' לוי הלוי בן שרה וזוגתו
מרת שיינא מלכה בת רחל
ובניהם יהודית, צבי הירש הלוי,
חי' מושקא בת שיינא מלכה

לעילוי נשמת

הרה"ת הרה"ח ר' בנימין זאב בן הרה"ת
הרה"ח ר' אברהם שיבלחט"א סילווער
נתנדב ע"י ולזכות הוריו הרה"ת הרה"ח
אברהם וזוג' שיחי סילווער
שיהיו להם ברכות בכל מכל כל בטוב הנראה והנגלה

מנדבים הודשיים

לזכות הרה"ת ר' שמואל דוד וזוגתו
שיחיו ניומאן וכל משפחתם
...
לזכות משפחת אהרן
שיתברכו בכטו"ס
...
לזכות משפחת באביטש
שיתברכו בכטו"ס

לזכות ר' יעקב בן חנה שיחיו גרסון
וכל משפחתו
...
הרה"ת ר' שלום דובער וזוגתו לזכות
מרת חי' מושקא גורביץ
וכל משפחתם

לזכות הרה"ת ר' לוי הלוי בן שרה וזוגתו
מרת שיינא מלכה בת רחל
ובניהם יהודית, צבי הירש הלוי, חי'
מו שקא בת שיינא מלכה
...

Refuah Sheleima to
Daniel Reuvein ben Dina
Donated Anonymously

לזכות הת' מנחם מענדל בן שיינא באשא

...
לע"נ הרה"ח ר' מרדכי צבי בן ר' יוסף חיים ע"ה סופרין
נפטר י"ב אלול ה'תשע"ו ת.ג.צ.ב.ה.
נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

...
לזכות הרה"ח מנחם נחום וזוגתו מרת אסתר שי' שרנברג

...
לזכות ולרפ"ש עבור חי' אלה שתחי' בת ריסא
ולזכות עמנואל בן חי' סאשה

...
לזכות ולרפ"ש ליוסף יצחק בן איריס ודורי בן אורה

...
לזכות אשר בן רינה לזיווג משורש נשמתו
ולגאולה שלומה של עם ישראל בקרוב ממש

...
לזכות ולרפ"ש לשאול אליהו שיחיו בן תנה רבקה שתחי'

...
לזכות מרת חנה מינא בת שושנה אביבה

...
לע"נ הר"ר כתר'אל שלום בן הר"ר חיים יצחק ע"ה

...
לזכות הרה"ת ר' נחמן דוב שיחיו בן מאלע, ומשפחתו

...
לע"נ יחזקאל בן יוסף חיים ולע"נ רבקה בת יחזקאל

...
לזכות יהודית ולזכות אחיותיה חי' מושקא, זעלדא,

ואחיה שרגא פייוויטש, מנחם מענדל
נדבת הורי' מרדכי אברהם ישעיהו וזוג' מרת אסתר שפרה שלזנר

...
לזכות הרב ומשפיע שמואל לו, שימשיך בעבודתו הקודש,
מאת תלמידו שאול גנוגלי

...
לזכות אייזיק גרשון, מנחם מענדל, לוי, יוסף, חי' מושקא,

שלום דובער, אברהם זאב ויהושע זעליג
ע"י ולזכות הוריהם אפרים שמואל ושיינא באשא

...
גרשון בן שיינא באשא, מנחם מענדל, לוי, יוסף, חי' מושקא,

שלום דובער, אברהם זאב, יהושע זעליג
...

...
לזכות ר' לוי יצחק הלוי וזוגתו מרת תנה קורינסקי
וכל יוצאי חלציהם ולזכות 'חדר מנחם' מלבורן אוסטרליה

...
לע"נ ראובן אברהם בן אלתר שלמה זלמן

...
לע"נ ר' ראובן בן ר' יוסף רובינשטיין ע"ה

...
נדבת חתנו ר' מיכל קארצאג

לזכות כ"ק אדמו"ר נשיא דורינו

ולזכות הרבנית הצדקנית חי' מושקא

...
לזכות הרה"ת ר' אברהם דוד ומרת רחל לאה סיברג

...
לזכות חב' התמים ישראל ראובן בן נחמה דינה שי'

...
להצלחה בלימוד התורה ובדרכי החסידות

...
לע"נ בתיה בת שלמה הלוי ע"ה

...
לזכות לוי וזוגתו מרת רבקה לאה ובניהם חי' מושקא, מנחם
מענדל, ובתיה מינא געלב

...
לזכות התמים אליהו סילפין

...
לזכות הרה"ת ר' אברהם אברמסון וכל משפחתו

...
לזכות הרה"ת ר' נחמן דוב שיחיו בן מאלע, ומשפחתו

...
לזכות הרה"ת ר' ישראל מאיר אברמסון וכל משפחתו

...
לע"נ הרה"ת אברהם ישעי' בהרה"ת עובדי' ע"ה שטר'אקס

...
לזכות בת שבע שתחי' בת הרה"ת יוחנן מרזוב וכל משפחתו

...
לזכות דינה בת שבע בת מאירה אסתר

...
לזכות הרה"ת ר' יהושע בירקאוויץ וכל משפחתו

...
לע"נ רבקה אלטא בת חנה לאה ע"ה

...
לע"נ הילדה היקרה עדאל שיינא ע"ה

...
בת הרה"ת מרדכי אליהו ילחט"א האנאווער

...
לזכות הרה"ת ר' חיים משהווגתו מנוחה רחל

...
ובניהם מנחם מענדל ופעסאי

...
לע"נ הרה"ח הרה"ת ר' שמואל אייזיק הלוי ע"ה פאפאק

...
לזכות פערל רייזל בת אהובה ברכה

...
נדפס על ידי ולזכות משפחתו

...
לזכות התמים מיכאל מרון נועם זחבי

...
לזכות הרה"ת ר' אביגדור סימאנרס וכל משפחתו

...
לזכות אסתר בת רחל

ניתן להשיג הקונטרסים בחינם מידי שבוע בשבוע
במוקדים בכל שכונות החרדיות ברחבי ניו יארק

לפרטים נא להתקשר בטלפון 718-650-6295
או באימייל info@otzerhachassidus.com

כמו"כ אפשר לקבלו באימייל
או להורידם מאתר אוצר החסידות
www.otzerhachassidus.com

נדפס באדיבות

538 Johnson Avenue | Brooklyn, NY 11237

t 718.628.6700 f 718.628.6900 e jobs@tphny.com w tphny.com